

Infla?ia ?i exper?ii manipula?rii (Inflation and the Spin Doctors)

Murray N. Rothbard

Suntem cu to?ii familiariza?i cu fenomenul “spin doctors”, acei agen?i politici care se gr?besc s?-?i spun? p?rerea ?i s? influen?eze astfel opinia public? conducând-o pe „calea corect?” dup? fiecare discurs, dezbateri sau alegeri. Ceea ce cu to?ii uit?m uneori este c? puterea are proprii ei „spin doctors” în sens economic. Pentru fiecare ?tire rea despre economie exist? o lupt? pe care unii o duc cu scopul de a scoate, într-un fel sau altul, o interpretare bun? de la ceea ce tocmai fusese anun?at.

Un subiect favorit este eternul statut al infla?iei. În anii '50 ?i '60 Fed-ul ?i alte institu?ii monetare credeau c? infla?ia e sc?pat? de sub control dac? dep??e?te o rat? anual? de 2%. Dar acela?i efect de adormire a vigilen?ei o are ast?zi noul standard, cel de 4%, rat? a infla?iei care este considerat? echivalentul dispari?iei infla?iei cu totul. care dac? nu e dep??it, este considerat ca rata sub care infla?ia a disp?rut. De fapt, adev?rata implica?ie este c? nu trebuie s? ne îngrijor?m dac? rata infla?iei r?mâne sub pragul psihologic ce const? într-un num?r din dou? cifre, prag atins pentru prima dat? pe timp de pace de-a lungul recesiunilor infla?ioniste de la începutul ?i sfâr?itul anilor '70.

Ei bine, în ianuarie 1990, cel pu?in indicele costului vie?ii a atins un prag mult mai mare decât num?rul fatidic format din dou? cifre. În acea lun? indicele a crescut cu 1,1% ceea ce înseamn? 13% ca rat? anual?, egalând vârfurile infla?ioniste ale anilor '70. A existat oare o îngrijorare serioas?? Au ap?sat Fed-ul ?i Administra?ia, în sfâr?it, butonul de alarm??

Cu siguran?? nu, deoarece „spin doctor”-ii ?i-au ocupat foarte repede posturile. Vede?i dumneavoastr?, dac? scoatem din ecua?ie categoriile de pre?uri care cresc cel mai rapid, mâncarea ?i energia, lucrurile nu arat? a?a r?u. Mâncarea s-a scumpit cu 1,8% în ianuarie – o cre?tere anual? de 22%, în timp ce pre?urile la energie s-au majorat cu nu mai pu?in de 5,1%, adic? o cre?tere anual? de 61%. Dar e OK, pentru c? vinovat a fost frigul extrem din decembrie, care a ridicat pre?urile la mâncare ?i legume cu 10,2% luna urm?toare

(reprezentând o creștere anuală de 122%) și a împins în sus prețul petrolului cu 26,3% (creștere anuală de 315%).

Scoateți din ecuație acele categorii cu prețuri volatile (deși importante) și astfel, obținem o „rată de bază” satisfăcătoare (definită ca indicele prețurilor de consum mai puțin mâncarea și energia) de „numai” 0,6% în Ianuarie, ce reprezintă o creștere anuală de 7,5%. Cei de la putere admit că, într-adevăr, este un motiv de îngrijorare, dar, până la urmă, este mult sub temutul nivel de format din două cifre.

Însă trebuie să ne amintim că în timpul iernii există perioade cu temperaturi foarte scăzute și efectele, chipurile „neprevăzute”, ale vremii tind întotdeauna să meargă în direcția inflaționistă, nu în cea deflaționistă.

Improvizația „ratei de bază” este un exemplu plauzibil al unui principiu general al escrocheriei: dacă vrei să faci inflația să dispară, pur și simplu scoate din ecuație categoriile de prețuri care cresc cel mai rapid. „Curăță” destule prețuri și poți face să pară că nu există câtuși de puțin inflație. Găsește niște scuze pentru a scoate din calcul toate acele categorii, numește orice ar fi ceea ce rămâne „rată de bază” și gata schimbarea! Inflația a dispărut pentru totdeauna.

Totuși, în primii ani ai administrației Reagan, costurile locuințelor creșteau ridicol de mult, astfel că pur și simplu au fost scoase din indice, pe motiv că oamenii plătesc chirii anuale, efective sau atribuite, și că la acel moment chiriile nu ajunseseră din urmă creșterile prețurilor caselor. În timpul rușinoasei hiperinflații din Germania anului 1923, existau economiști respectați, apropiați ai puterii, care susțineau că în țară nu există inflație absolut deloc, ba chiar deflație, atât timp cât prețurile exprimate în aur (care deja nu mai era etalon pentru mărci) scădeau.

Din păcate, consumatorii ignoranți plătesc prețuri mai mari pentru toate bunurile din indice (și chiar mai mult pentru cele care nu intră niciodată în index, ca produsele de firmă și cărțile), incluzând casele, mâncarea și energia. Noi, consumatorii, nu avem privilegiul de a plăti doar pentru produsele „de bază” și din nefericire, nici nu ne bucurăm de șansa de a plăti în aur.

Din moment ce și rata de bază crește deranjant de mult, economiștii puterii încep să caute explicații. Un vechi candidat la postul de „vinovat de serviciu” apare astfel din nou, iar câțiva

economi?ti arat? c? salariile au crescut cu un alarmant procent de 5 % anul trecut; dar cum pre?urile au crescut ?i ele cu de-acum tradi?ionalele 4,5 puncte procentuale, acest lucru este greu de perceput ca ceva îngrijor?tor.

Cre?terile salariale r?mân în urma cre?terii pre?urilor de ani de zile. Adev?ratul vinovat pentru infla?ia accelerat? este acel candidat pe care guvernan?ii vor mereu s?-l evite, ?i anume cantitatea de moned? emis? de guvernul însu?i.

Dup? anii în care guvernul a ordonat crearea de bani ?i introducerea lor în economie, oamenii cheltuie acum acei bani ?i astfel cresc pre?urile. Ultimul grup, pe care guvernul vrea s?-l învinov??easc? este chiar el. În plus, crearea de moned? este prea pl?cut? pentru emitent ?i beneficiari acestuia pentru a renun?a la ea f?r? lupt?. Doar atunci când puterea de a crea bani, adica de a-i falsifica, este luat? cu totul din mâinile guvernului, blestemul infla?iei va disp?rea cu adev?rat pentru totdeauna.